

ENVERINADES

---

d'Àngels Aymar i Ragolta

Text©2018 Àngels Aymar i Ragolta

ENVERINADES es va estrenar a Barcelona, el maig del 2018 al Teatre Versus Glòries, amb direcció d'Àngels Aymar, en un espai escènic central amb públic a banda i banda.

Actrius: Silvia Sabaté, Àngela Jové, Blanca Pàmpols

Ajudant de direcció: Montse Enguita

AVVELENATE Teatro dei Rennovati Siena (Itàlia) 2019

Traduzione italiana Laura Fatini

Regia: Martina Guideri

Assistente alla regia Ludovico Costner

Con: Elisa Bartoli, Silvia De Bellis, Lucia Donati, Martina Guideri, Simona Parravicini, Giulia Peruzzi, Alessandro Lorenzini

Musiche originali M^o Marcello Faneschi

Sinopsi

Tres reconegudes professores i assagistes, especialitzades en els personatges de la Ventafocs, la Bella (de la Bella i la Bèstia) i la Blancaneus, s'han reunit per prendre una decisió transcendental sobre la pervivència dels seus contes. Mentre argumenten les seves particulars posicions, s'aniran fusionant amb els personatges de ficció.

NOTA

Trets dels personatges a tenir en compte.

SVETLANA.- Sempre que pot s'asseu, perquè les altres no s'adonin que estar dreta la fatiga i que quan camina, de vegades perd lleugerament l'equilibri.

PETRA.- Té problemes oculars. De tant en tant es posa unes gotes als ulls, procurant que les altres no la vegin. També evita tant com pot posar-se les ulleres, i això fa que hi hagi moments en que no acabi de veure-hi bé.

ANNE LAURE.- Sovint escolta unes veus dins del seu cap, que li provoquen migranyes, però intenta dissimular-ho.

Un micròfon situat al centre del escenari.

Mme. Le Clerc avança, mentre les altres dues professores esperen el seu torn de paraula.

Mme. Le Clerc.- Quantes històries coneixem que comencen dient, *Un marxant tenia tres filles...* Aquest inici, que ha inspirat tantes històries, és especialment rellevant en el cas de la Bella (del conte de la Bella i la Bèstia). Sí, encara que la majoria de vostès potser no ho saben, la Bella tenia dues germanes, dues perverses bessones que van jugar un paper determinant en l'argument de la seva vida. Tant és així, que quan la Bella accepta casar-se amb un home (diguem-ne poc convencional, la Bèstia) no ho fa només per assegurar la pervivència del pare, sinó també i sobretot, perquè sap que portant la contrària a la societat i desobeint les normes, aconseguirà escandalitzar i ridiculitzar a les bessones.

En la majoria de les múltiples versions del conte, se'ns presenta a la Bella com una noia bondadosa i de paciència infinita (terme referit en llenguatge religiós, a les dones sacrificades que accepten el que Déu els hi ha enviat o el que la pròpia família ha decidit per elles), i a la Bèstia, com un ésser turmentat que l'utilitza a ella, per venjar el seu odi contra el món. Res més lluny de la realitat.

Ni ell era un tipus incapaç de responsabilitzar-se de la seva pròpia conducta, ni ella estava disposada a transformar-lo, amb el seu amor. La Bella, com tantes altres dones de totes les èpoques, va saber capgirar l'infortuni a favor seu. Va carregar amb el pes de la família, va aprendre a portar els negocis del seu pare i administrar els comptes, per poder sobreviure en un món d'homes. Però conscient que amb això no n'hi hauria prou per conquerir la seva llibertat, va ser una dona estudiosa, sense por al saber i al coneixement.

Veü en off

Madame Anne Laure de le Clerc. Maitre de Conférences en història, especialitzada en el rol de la dona en els contes tradicionals. Professora de Màster a la Universitat de Maine, sobre el tema "*Dones de conte, femmes de la honte*" i erudita en el personatge de la Bella. Ha publicat, entre d'altres, *Réveillez-vous de votre coma fastidieux* (Desperta't del teu coma tediós) i *Pas de glorification pour la passivité et la dependance* (Res d'enaltir la passivitat i la dependència) Aferrissada defensora dels animals, és presidenta i fundadora de l'Associació *Gardons les loups!* (Salvem els llops!)

Frau Shummerman.- *(Al micròfon)* A la Blancaneus ens la presenten com una jove servil, que porta a terme les tasques de la casa amb gran alegria, perquè formen part de la preparació de la dona al matrimoni. Dèbil de caràcter, ingènua, víctima d'una madrastra antropòfaga, acollida per uns éssers estrafets, enverinada, i en la versió més romàntica, ressuscitada amb un petó.

El mirall és l'element central d'aquesta història i alguns dels que s'autoanomenen experts en el tema, s'han atrevit a assegurar que en el presumpte castell on vivia Blancaneus amb la seva família, encara es conserva l'autèntic mirall. Entre altres infàmies, asseveren que si t'hi apropes i li parles, el mirall et respon, quan en realitat es tracta d'un fenomen acústic de reverberació de la veu.

La vida de la Blancaneus, no en té res de princesa de conte. Tot i que va pertànyer a la noblesa, va ser víctima de diverses conspiracions i va viure sempre, sota constant amenaça.

Veü en off

Frau Petra Shummerman, especialista en els germans Grimm. Professora a la Universitat Göttingen i a la Freie Universität (Universitat Lliure) de Berlín. Ha escrit entre d'altres: *La indecència*

de les adaptacions Grimm, Les infàmies dels germans innumbrables i Com destruir la ruta turística de contes que es fa per Alemanya. És experta en el personatge de la Blancaneus. Té una llibreria a Leipzig, destinada a persones invidents.

Miss. Novicova.- *(Al micròfon)* Imagineu-vos que intentem explicar els trets principals de la història de la Ventafocs, d'una altra manera. I diem, per exemple:

- Que les seves germanes, no eren ni lletges ni malvades. I de petita, li feien la guitza i es barallaven, com fan totes les criatures.
- Que de joveneta, la Ventafocs no feia de minyona, sinó que ajudava a les feines de la casa, perquè les seves germanes eren més grans i anaven a treballar.
- Que tenia un gos i li parlava, però mai no esperava que li respongués!
- I que li agradava somniar, que un dia compartiria la seva vida amb un noi com ella, que l'estimaria i la tractaria amb respecte.

Fins aquí i en trets generals, la Ventafocs podria ser una noia del que en diem "normal" dels nostres dies. Ara bé, si a la seva història l'hi afegim una carabassa que esdevé carrossa, un vestit inabastable, unes sabates impossibles de cristall, una luxosa festa amb un jove irresistible i que a més, sap ballar! Llavors, la majoria de nenes (i de dones!), de les que en diem "normals" dels nostres dies, quedarien completament enlluernades.

D'això, se'n diu engany.

Veü en off

Miss Svetlana Novicova, professora a la Universitat Estatal de Sant Petersburg. Investigadora, contista, assagista i traductora de set llengües.

Coneguda internacionalment pel seu assaig condemnatòri *Traductors Traïdors: del Text d'Origen a la Llengua Destí*. És també autora de *Espies i manipuladors dins i fora dels contes*. Gran aficionada a les herbes aromàtiques i espècies de tot el món.

Llum a la Sala

L'encarregat/da del teatre (*Al públic*).- Bona nit, les professores han acceptat, gentilment, que vostès les puguin fotografiar. Si algú vol aparèixer amb elles a la fotografia, poden alçar la mà i jo mateixa els indicaré quan es poden apropar. Els agrirem la màxima agilitat possible, només disposem de tres minuts.

Les tres professores es presten, impassibles, a ser fotografiades.

L'encarregat/da del teatre.- S'ha acabat el temps, els preguem que tornin als seus llocs, apaguin els mòbils i guardin silenci. A partir d'aquest moment, no està permès prendre cap altre fotografia. Gràcies.

Canvi de llums.

Música

ESCENA 1

Les professores es treuen els abrics i els barrets, i els pengen.

Van fins a la taula amb les seves respectives carteres.

Svetlana obre la seva, treu tres dossiers i el reparteix.

La música s'anirà fonent i deixarà pas a la seva conversa.

Petra.- Aquí no queda prou clar, que aquells dos germans, van ser els reis de la manipulació! L'inici de tants despropòsits, comença quan ells decideixen transcriure les històries orals, amb l'objectiu d'influir en la societat del moment.

Svetlana.- Els traductors, també en són responsables d'haver tergiversat les llengües.

Anne Laure.- I les modes, que...

Petra.- ... Però cal subratllar, que els germans innumbrables eren protestants i per tant, tot el que transmetien estava infectat amb els seus valors religiosos.

Anne Laure.- ... I la importància de...

Svetlana.- ... L'exemple més flagrant, és el d'aquell carallot de traductor que va dir que la sabata de la Ventafocs era de cristall. Arribat aquest punt, quan dono una conferència, miro als assistents i els pregunto: No els hi sembla gravíssim que la resta de la història s'interpreti, a partir d'un tal error de traducció? No els hi sembla imperdonable confondre per ignorància, la paraula vellut amb vidre?

Anne Laure.- Sí, gravíssim... Com ho és...

Petra.- ... Els traductors podien cometre errors de llengua però, qui manipulava la ideologia? Naturalment els transcriptors, que no eren més que escriptors frustrats que es consideraven a si mateixos tan creatius, que havien d'inventar!

Anne Laure.- *(Alça la veu)* Però també hi hem de fer constar, que la majoria de contistes eren dones! I si bé és cert que algunes eren força moralistes, d'altres en canvi, no tenien pèls a la llengua. Es feien passar per homes per poder dir el que pensaven. Les seves protagonistes no estaven obligades ni a l'obediència ni a la passivitat, i fins hi tot algunes, arribaven a matar als seus marits, fartes que les obliguessin a casar-se amb homes a qui no estimaven.

Petra.- Llàstima que aquestes contistes, se'ls hi hagi fet cas omís...

Anne Laure.- Insinua que no són prou importants, per ser incloses en l'informe?

Petra.- Afirmo, que hem de tenir molta cura amb el que volem transmetre i ser molt escrupoloses, abans de fusionar llegenda i història.

Anne Laure.- Que a les dones guapes se les representi com les bones i a les lletges com a dolentes, li sembla que és un cliché que hem de seguir mantenint?

Svetlana.- No hauríem de perdre el temps amb nimietats. I de fet, després de com vam acabar l'última vegada...

Anne Laure.- Els hi recordo que van ser vostès les que es van enfrontar jo...

Petra.- Sí, vostè només xisclava quan veia la sang, també ho recordem.

Svetlana i Petra mirada còmplice

Svetlana.- El que de veritat importa és la decisió a què vam arribar.

Anne Laure.- *(Sorpresa)* No va ser ben bé una decisió, vam quedar que ho acabaríem de discutir...

Petra.- Per ser exactes, vam dir que exposaríem els nostres dubtes i vostè els consideraria.

Svetlana.- Vaig dir que els escoltaria, per ser exactes, però això no treu el que hem vingut a fer avui aquí.

Petra.- I aquesta pressa?

Svetlana.- I aquesta reticència? No hi veig cap motiu perquè ho hàgem de tornar a posposar.

Petra.- Pas a pas, professora Svetllana. Estem elaborant un informe que ens permeti argumentar...

Svetlana.- ... Pot argumentar tant com vulgui professora Petra Shummerman però...

Anne Laure.- Té raó, primer l'hem d'acabar, l'informe, ho hem de deixar tot per escrit i signat! Quin sentit tindria si no, tot el que hem fet?

Svetlana.- I aquesta por, Madame?

Anne Laure.- Em limito a seguir les normes.

Svetlana.- Em pensava que era vostè, qui preconitzava contradir-les?

Anne Laure.- Recordi que la decisió final ha de ser unànime.

Svetlana.- No entenc a què ve tant protocol, aquesta decisió fa molt que està presa.

Petra.- Voldrà dir la seva!

Anne Laure.- És una determinació massa radical per prendre-la a lleugera... es mereix ser considerada.

Svetlana.- Fa segles que la considerem! Del que es tracta és de passar a l'acció. Però sembla que de cop i volta, s'hagin posat d'acord per impedir-ho. Han estat conspirant, potser?

Anne Laure.- Vostè hi veu infiltracions secretes i espies per a tot arreu...

Petra.- El que proposa és tant o més sacrilegi, que cremar la biblioteca d'Alexandria, o destruir les runes monumentals de Palmira. I és clar, que ho hem de considerar!

Anne Laure.- ... És... com...arrencar-li el cor a la història...

Svetlana.- Un símil interessant ...arrencar-li el cor a la història.. Li ha dedicat a vostè, Frau Petra...? Però senyores, no hi ha cap omisió en la història capaç d'impedir que aquest planeta segueixi girant.

Petra.- Sempre enquistada en el seu pensament únic! Tenim un compromís!

Svetlana.- Sí! Un Compromís, una responsabilitat, un deure! Quan la sento utilitzar aquestes paraules, se'm fa evident que ja no som qui érem, que no ho tornarem a ser, i que ni tan sols som conscients d'en què ens han convertit. Sacrilegi o no, som nosaltres qui ho hem de fer, i ho farem!

ESCENA 2

Les tres erudites esdevenen els seus respectius personatges de conte. Se situen de cara al mirall, que ocupa tota la paret dreta de l'escenari.

Nota: en el muntatge del Teatre Versus Glories, les Professores es posaven unes olleres de realitat virtual, quan representaven els personatges de conte.

Ventafocs.- (Miss Svetlana Novicova)

El meu pare n'estava molt de mi i jo l'adorava. Amb ell feia les coses més increïbles, perquè viatjava per tot el món i tot el que explicava i tot el que sabia fer, m'ho ensenyava només a mi. La meva mare no podia suportar que passéssim tanta estona junts, es queixava que les seves absències eren molt llargues i les estades a casa es feien molt

curtes. Quan el pare marxava, jo m'estava sempre sola. El dia que vaig saber que ell ja no tornaria, vaig seguir les seves instruccions, i vaig fugir.

Blancaneus.- (Frau Petra Shummerman)

Tornava a casa i vaig veure aquella velleta asseguda en un racó del camí, amb aquell fred que feia, em va fer molta llàstima i me la vaig emportar a viure amb mi. De mica en mica s'anava refent i m'ajudava amb l'hort i preparava el dinar. Crec que va ser menjant una sopa, una sopa amb trossos de verdures que ella havia cuinat per mi, quan vaig caure a terra sense sentit.

Vaig quedar com morta molts mesos i un bon dia, de sobte, vaig obrir els ulls. Va ser en el precís instant que aquell paio bavós i aprofitat, se m'acostava per fer-me un petó. Li vaig clavar una plantofada, i es veu que li devia agradar, perquè em va dir que no em deixaria mai. Davant d'aquesta perspectiva tan engrescadora, em vaig veure obligada a fugir d'allà.

Bella.- (Madame Anne Laure de le Clerc)

Feia molt que caminava i em vaig aturar en una magnífica casa d'aspecte una mica tètric, però amb uns jardins de somni. L'habitava un home gairebé tan estrany com el lloc. Em va oferir quedar-m'hi tant de temps com volgués i com que no sabia on anar, vaig acceptar. Tenia una biblioteca enorme i ell mateix em va ensenyar a llegir. Vaig tenir clar que havia trobat el meu lloc. Ell era un savi, i la persona que em donaria les respostes que havia estat buscant.

Ventafocs.- Quan sé que el pare ha d'arribar, surto esperar-lo, encara que trigui tot el dia. Clavo els ulls en el monticle que fa el camí, sense ni tan sols parpellejar, fins que veig un punt que trenca

la línia. És la seva figura que es va dibuixant pas a pas. Sempre fa aquesta última part del trajecte a peu, perquè sap que jo l'espero. Ell és una ombra retallada a contrallum que ve cap a mi i jo, sóc la petita figura veloç, que corre cap a ell...

Blancaneus.- La mare és tan elegant, tan atractiva, tan misteriosa... Em deixa estar a prop seu mentre s'arregla, però jo no puc dir res ni fer cap soroll, perquè per ella, empolainar-se és tot un ritual. Segons de quin humor està, de vegades fins i tot se m'acosta i em posa un polsim del seu perfum darrere l'orella... i porto en mi la seva olor de flors, tot el dia. Al fons del seu mirall, veig reflectides les meves cametes, que pengen de la cadira sense tocar a terra, mentre ella m'eclipsa amb la seva llum...

Bella.- Les bessones són més grans que jo i els hi agrada fer-me bromes que no entenc. M'han tancat dins una habitació a les fosques i s'han quedat darrere la porta esperant que plori i els hi demani ajuda. Però jo no ho faig. Deixo que els ulls s'acostumin a la fosca i poso atenció en escoltar tots els petits sorolls. Elles interrompen donant cops a la porta i fan sons estranys amb la gola amb la intenció de fer-me més por. Però jo no deixo que m'espantin i això encara les enrabia més. Ara no les sento, que deuen estar fent? Obren la porta... se m'acosten... em peguen!

Ventafocs.- Corro amb totes les meves forces, i ric, i respiro fort, i quan ja sóc molt a prop seu, ell deixa el que porta a les mans i obre els braços de bat a bat. Jo agafo embranzida, em llenço a sobre d'ell i m'aixeca amunt, amunt, pels aires! Em porta així fins a casa, abraçada a ell. No ens diem res. Jo m'agafo molt fort del seu coll, i flairo la seva olor a viatge. Em sento tan segura caminant amb les seves cames...

Blancaneus.- La miro des de la barana, mentre baixa les escales. M'espero fins que tanca la porta del carrer i llavors, torno d'una revolada a la seva habitació, per veure-la marxar des de la finestra. El vestit llarg preciós li arrossega una mica per terra. El monyo sempre se li enganxa quan puja a la carrossa. Veig com s'allunya. Vaig al seu armari, remeno entre la seva roba i trio un vestit que brilla de dalt a baix. Em poso unes sabates de taló i... em pinto els llavis. Com que tot em va gran i no em puc moure gaire, em poso davant del mirall i m'apareix el gran saló! Saludo amb la mà a uns i altres. L'orquestra comença a tocar i ballo, ballo, ballo igual com ho farà ella, tota la nit...

Bella.- Les bessones són inseparables però es discuteixen sovint, i els seus enfrontaments són esgarrifosos i els seus esgarips es poden confondre amb els crits histèrics dels gats. Quan s'estan barallant m'amago, perquè es comencen a llençar-se l'una a l'altra tot el que troben. Des del meu amagatall les sento dir-se tota mena d'improperis i veig com les seves llengües, entren i surten molt de pressa de dins les seves boques.

ESCENA 3

Llum a platea.

Les professores li parlen al públic, situat a banda i banda del escenari, mentre es desplacen formant una coreografia d'encreuaments.

Anne Laure.- Per què es tenen els fills? Si són nois, per fer-los treballar al camp, a la mina o al negoci familiar? I a les noies, perquè facin les feines de la casa, tinguin cura dels pares, dels avis, dels

germans? O per casar-les el millor possible en benefici de tota la família? O es tenen fills per mostrar-los com un trofeu? Per presumir de la seva bellesa, les seves gràcies o la seva fortuna? Es tracta d'això, doncs, només d'una mera qüestió pràctica?

Svetlana- El que és segur, és que ningú no té fills pensant que humiliaran als seus pares, que els insultaran, els hi faran perdre la fortuna o la casa, els abandonaran quan siguin vells o estiguin malalts. Una mare no pot imaginar que el seu ventre hagi gestat un ésser inhumà, ni un pare, que s'haurà d'enfrontar a un criminal que porta la seva pròpia sang.

Petra.- Tothom té un conflicte o altre per resoldre amb la família: un pare massa autoritari o massa poc, gairebé absent. Una mare afectuosa però víctima de si mateixa o freda i atrapada en el seu propi laberint. O unes germanes insatisfetes i capricioses, que culpabilitzen al món de les seves desgràcies i no troben el seu lloc entre tantes contradiccions. Això, no només no ha canviat, sinó que fins i tot s'ha intensificat amb els pas dels segles!

Anne Laure- Tenir fills pot tenir conseqüències, fatals...

Petra.- Tenir pares, també, perquè no tenim cap opció de tria.

Anne Laure.- Pares, mares, filles, fills i... madrastres! Calia convertir a gairebé a totes les mares dels nostres contes en madrastres, i que fossin a més, antipàtiques i malignes?

Petra.- No crec que tinguessin massa motius per estar de bon humor, no els hi devia fer gaire gràcia fer-se càrrec de filles que no eren seves, en edats adolescents, insuportables i consentides, i amb uns pares sempre absents.

Svetlana.- Les madrastres entraven a formar part d'una família per substituir a una altra dona, fent de mares sense ser-ho i d'esposes d'homes, que lluny d'enamoraments, només cercaven algú que s'ocupés dels seus fills i d'organitzar la casa.

Anne Laure.- Els germans i les germanes tampoc no es trien. Pots pensar que pel fet de portar la mateixa sang i d’haver compartit la infantesa, hi tens algun lligam. Però quan resulten ser malignes, arribes a la conclusió que la família és un invent, un invent mal resultat. Descobreixes que no hi tens res en comú amb aquelles persones i que, si no vinguéssiu dels mateixos pares, no les hauries triat mai d’amigues, ni tampoc t’aportarien res com enemigues. Per tant, aquesta mena de germans i germanes acaben sent el mateix que tantes altres persones amb qui t’has creuat o relacionat en moments determinats de la vida i que després, no has tornat a veure més. Personatges que habiten circumstancialment en la teva història, però no en el teu cor.

ESCENA 4

Veus en off de fragments de contes en diferents idiomes.

Situades davant del mirall, les professores esdevenen els personatges de conte. Els monòlegs se superposen.

Bella.- Us consideren perfectes, però sou cruels, burletes i pretensioses... Potser teniu molt d’enginy imitant, sabeu estrafer la veu i deformar el cos ...

Ventafocs.- Mentre el pare és a casa, hi ha un dia que fa sortir a tothom de la cuina i només ens hi quedem ell i jo.

Blancaneus.- La mare no ha estat mai una dona afectuosa, de fet crec que ni se n’ha adonat que jo hi sóc, tot i que, de vegades, em somriu.

Bella.- ... No teniu cap pietat pels defectes dels altres, al contrari, com més guexos, més us enriueu. Encara que m'obligueu mirar, no riuré, no us trobo gens gracioses, sou patètiques.

Ventafocs.- Vam ser dels primers a tenir la cuina en una estança separada de la resta, el pare ho havia vist en els seus viatges i encara que al poble tothom ho critica, a ell li és igual.

Bella.- Us penseu que m'esteu imitant, a mi? Amb els altres potser ho encerteu, però...jo no m'hi assemblo pas!

Blancaneus.- Però és clar, ella ha d'estar per altres coses, quan ets mare ja se sap, segur que les altres els hi passa el mateix.

Ventafocs.- Abans de començar, ens rentem les mans junts, amb aigua de roses. Poso els ingredients a sobre de la taula i m'ensenya el nom de cadascun i m'explica com s'han de cuinar per treure'ls-hi el màxim profit i potenciar el seu sabor.

Blancaneus.- Jo només vull poder estar a prop seu, i quan sigui gran, arribar a ser com ella.

Bella.- El negoci familiar va malament. Tot està canviant ràpidament i d'un dia per l'altre, ens trobem que ja no podem viure amb les mateixes comoditats. Per les bessones és un veritable drama i no estan disposades a col·laborar, només rondinen i es queixen per tot. El pare no s'ha sabut mai imposar i el fan anar com volen. Li han dit que l'única solució és casar-se amb homes rics i que per fer-ho, ningú no pot saber la nostra verdadera situació. S'han comprat un munt de vestits i sabates, i marxen a viure a París. S'ho han manegat de tal manera, que han aconseguit arruïnar del tot al pare i...també s'han endut la part del dot, que em corresponia a mi.

Ventafocs.- El pare em deixa als peus del llit els regals que m'ha portat, i se'n va. Ho fa perquè jo estigui entretinguda fins que ell torni. Els primers dies no n'obro cap, només ploro. Després, de mica en mica, els vaig descobrir, un cada setmana. Són objectes

estrany, que no he vist mai abans, la majoria no sé ni perquè serveixen, però m'encanta descobrir-los: els desmunto, els penjo dels arbres, els enterro, m'invento les seves històries. Segons el nombre de regals que m'ha deixat, sé les setmanes que trigaré a tornar-lo a veure...

Blancaneus.- No sé ben bé què ha passat, però la mare cada cop està de més mal humor, escridassa a tothom i s'enfada sense motiu. I tot ha empitjorat quan ha cobert el mirall. Aquesta part de la casa ha quedat com en silenci. I després ho ha començat a fer amb els altres miralls, i també ha tapat qualsevol altra superfície, per petita que sigui, capaç d'emmirallar. Però el pitjor de tot, ha estat quan s'ha tancat a la seva habitació i ha donat dues voltes amb clau. No m'hi ha deixat entrar, ja no hi podré entrar, mai més.

Mentre parlen, caminen cap enrere i s'allunen gradualment del mirall.

Bella.- Truquen a la porta uns missatgers del rei. Ens diuen que, d'entre totes les joves, m'han escollit a mi, precisament a mi, per casar-me amb un home de la cort. M'indigna que algú es cregui en el dret de decidir sobre la meva vida. Jo no em vull casar, ni ara ni mai! Miro al meu pare suplicant, no diu res, els deixa fer. No tinc elecció. Se m'emporten i em preparen per al casament. Avanço a poc a poc pel llarg passadís. Al final m'espera el nuvi, a qui encara no conec i que està d'esquena a mi. Hi ha poca gent, no presto gaire atenció perquè tampoc no conec a ningú. Però em sembla escoltar una mena de rialleta, que m'és força familiar. Descobreixo a les meves germanes al costat dels seus flamants marits. Em miren amb aquella satisfacció miserable, davant la desgràcia aliena. De seguida entenc que són elles qui ho han ordit tot. El nuvi es gira cap a mi i, abans que jo perdi el sentit, juro que aquest cop, em venjaré d'elles.

Blancaneus.- Sense miralls, tota la casa ha emmudit, és gairebé insuportable. Tot s'acaba allà, en la seva pròpia finitud. Cada objecte no és més que el que és i ja no els hi està permès multiplicar-se. Poso la mà al pany de la seva porta amb un cert ímpetu i topo amb una negació brusca. Un cop sec reverbera en tot el meu cos. Insisteixo. Torno a insistir. No ho entenc. No entenc per què aquella porta, que sempre havia estat oberta per a mi com un signe, com un codi compartit, com una abraçada, ara, està tancada. Asseguda a les escales, veig per la finestra un enorme núvol que tapa el sol i tota la casa queda a les fosques.

Ventafocs.- S'han acabat tots els regals, i el pare no arriba. Els torno a comptar. Miro bé dins el bagul i dins les capsas, per estar segura que no en queda cap. Tot buit i ell, no arriba. No pot ser. Clavo els ulls en el monticle, i espero, però res trenca la línia. Recordo que ja m'havia advertit que un dia podria passar, que els camins són plens de perills i que si un dia l'enemic t'atrapa, tot s'acaba. He esperat fins que s'ha fet de nit. He buscat al cel la constel·lació amb les tres estrelles alineades, i les he seguit.

ESCENA 5

Música.

Les professores juguen a la petanca, amb boles que porten llum dins. Aquesta serà l'única il·luminació que hi haurà gairebé durant tota l'escena, per tant, a elles les veurem entre ombres.

Petra.- Tenim força en comú, amb aquest joc....

Svetlana.- Sí, és tan antic com...

Petra.- Les mòmies?

Svetlana.- Em referia a les civilitzacions...

Anne Laure.- Totes les boles són diferents, però totes intenten acostar-se al bolig...

Svetlana.- I qui és el bolig, en el nostre cas?

Anne Laure.- La veritat.

Svetlana.- Però Madame, la veritat està en moviment constant...

Petra.- Fins que algú l'atura. Vigili!

Svetlana.- Com?

Petra.- M'ha semblat que perdia l'equilibri... Els peus s'han de mantenir tancats quan es llença la bola, són les normes, oi, Madame?

Svetlana.- Crec que és vostè qui va perdent, oi, Frau Petra ?

Petra.- No estem competint Miss Svetlana, només es tracta de relaxar-nos una estona.

Svetlana.- L'avantatge d'aquest joc, és que d'un cop, pots apartar al contrari, però cal tenir bona vista per afinar bé la punteria. Molt bona vista...

Petra.- El seu torn, Madame.

Svetlana.- La nostra Madame, sembla... absent?

Anne Laure.- Com és possible que la gent s'hagi habituat a viure, sabent que l'enganyen...?

Svetlana.- ... En tot i en tot moment...

Anne Laure.- ... No s'adonen que la seva vida, és irreal?

Petra.- ...per això tornen al conte, perquè saben que sempre és allà, al seu abast, amb la seva història hermètica... Allà, on la fada no els trairà mai i del llop, ja saben què en poden esperar....

Svetlana.- L'estupidesa humana...

Anne Laure.- Matant els nostres contes els hi prendrem quelcom irrecuperable...

Svetlana.- Els hi regalem la possibilitat que s'adonin que ja no hi som! No s'hi capfiqui Madame, pensi que s'hauran acabat les *pel·liculetes* on tot ho dèiem cantant.

Anne Laure.- Vostè tot ho banalitza.

Petra.- Sí, li agrada insistir en detalls poc rellevants.

Svetlana.- Són tan importants... Sustenten els arguments.

Petra.- O els enterboleixen.

Svetlana.- Llavors no li importarà que inclogui en l'informe, que no va haver-hi cap velleta que enverinés la sopa, ni cap bavós que despertés a la morta amb un petó!

Petra.- Vam acordar que explicaríem la versió més semblant a la que la gent coneixia, per poder anar introduint de manera progressiva les informacions contrastades.

Svetlana.- Informacions, contrastades? Com la del suposat botxí, que li ha d'arrencar el cor a la Blancaneus? Que per cert, ens podria aclarir si va ser el d'una vaca, el d'un cérvol o el d'un porc senglar?

Petra.- Veig per on va i...

Svetlana.- I pot afirmar que va ser la madrastra, qui es va menjar el cor? O pot ser en això, no cal ser tan rigoroses?

Petra.- Quina estratègia tan mesquina!

Svetlana.- Definitivament aquest joc no és el seu fort.

Anne Laure.- Tot ho redueixen a una rivalitat entre vostès dues.

Svetlana.- Quina gràcia tindria jugar, si no?

Anne Laure.- No es tracta d'una qüestió personal.

Svetlana.- El que ens mou, és sempre una qüestió personal, Madame! Oh, l'ha tornat a errar Frau Petra! Massa ímpetu.

Petra abandona el joc i es situa davant el mirall. Diàleg entrecreuat, mentre Svetlana avança lentament cap a ella.

Blancaneus.- Un dia, per primer cop, la mare se'm va quedar mirant una estona.

Svetlana.- I ara ens evita, amagant-se en el seu personatge?

Anne Laure.- No pot intervenir mentre hi és dins!

Svetlana.- Tanta norma li farà esclatar el cap, Madame!

Blancaneus.- Jo no sabia que fer, i no vaig fer res. Ella em mirava i jo no feia res.

Svetlana.- És el nostre silenci el que possibilita cada nova versió.

Anne Laure.- Matant els nostres contes, acabarem amb tots els altres...

Blancaneus.- Llavors em va abraçar, una abraçada breu, brevíssima i maldestra, que em va fer entendre immediatament, que estava en perill.

Svetlana.- Resistir-se només ho farà més difícil.

Anne Laure.- .. Una cosa és saber que ho hem de fer i l'altre... decidir-se a fer-ho...

Blancaneus.- Vaig fugir i em vaig amagar dins una mina. Uns nens que hi treballaven em van descobrir i em protegien.

Svetlana.- Per què no ens explica, qui eren aquells nens?

Anne Laure.- I nosaltres...On anirem?

Blancaneus.- Vaig trigar molt a tornar a veure la claror. Mentre era allà, a la fosca, sentia que m'anava espigant.

Svetlana.- Tornarem a la foscor...

Blancaneus.- Em palpava però no reconeixia el meu cos.

Svetlana.-... l'excés de visibilitat, ho ha encegat tot...

Anne Laure.- Deixar de viure entre ombres, fora de tota època.

Blancaneus.- Com que no tenia on emmirallar-me, no sabia que m'havia convertit en una dona, una dona jove, bonica, i idèntica a ella.

Svetlana es situa darrere de Petra i li murmura a cau d'orella.

Svetlana.- De què serveix documentar els fets, si vindrà una altra més influent, amb una nova documentació que negarà l'anterior!?A qui li importa que demostrem els nostres orígens, si ni tan sols ens

veuen. No som més que un miratge imaginari de tres vides de conte, no ens veuran mai com a persones humanes. No són sabates de cristall Frau Petra, són edificis sencers de vidre on el poder de l'ambició segueix creixent! Ja sabem on porta això, no podem ser-ne còmplices!

Silenci

Petra s'acosta a la taula i comença a estripar l'informe.

Anne Laure.- Però, què fa!?

Svetlana.- És una conclusió, Madame. L'evidència de que ja no serveix de res que ens quedem, no tenim manera d'enfrontar als nous monstres, ni antídote per combatre el seu verí.

Anne Laure.- Però... Hem de deixar constància...Hem de...

Petra.- Calli!

Svetlana se situa en el centre de l'escena. Petra va al seu costat. Les dues miren inquisidores a Anne Laure, esperant que aquesta decideixi alinear-se amb elles.

Finalment, Anne Laure cedeix.

Les tres professores aixequen la mirada al cel, buscant les tres estrelles de línia i aixequen els braços cap a elles.

S'inicia el camí cap al final.

ESCENA 6

El monòleg de Petra descobreix la veritable història dels orígens de Svetlana.

Aquesta, situada davant del mirall, gira lentament sobre el seu eix, mentre es projecten imatges que estampen el seu cos.

L'impacte de les paraules de Petra, es mostrarà de forma física en Svetlana, com si, amb cada revelació, el seu ésser es desdibuixés i perdés la força fins a impedir-li mantenir-se en peu.

Petra.- Aquelles capsas plenes d'objectes de tota mena que et portava el teu pare, no eren joguines sinó la clau de la teva llibertat. Igual que les històries que t'explicava, amb les que et marca en un itinerari precís per a la fugida, la Ruta de la Seda. Les capsas eren de cartró i és ben sabut que els xinesos van ser els primers a substituir les teles per papers tractats, de manera que quedessin protegits de les humitats i els paràsits.

Vas sortir del port de Guǎngzhōu (Kuán-Chóu), amb l'objectiu d'arribar al d'Alexandria. Mai no havies pujat a un vaixell, ni tan sols havies vist el mar. Segur que va ser un viatge llarguíssim, incòmode, pudent, segur que allà vas plorar totes les llàgrimes de la teva vida, perquè sabies que després, un cop a terra, ja no ho podries seguir fent. Cadascú plora en la seva llengua i quan ets una fugitiva, no pots deixar rastres.

Pel camí et violen, això tampoc no ho expliques mai.

Quan aconseguixes escapar-te, et roben una sabata, diuen que va ser un ocell, tant se val. El que importa és que per la teva cultura anar descalça era un signe molt humiliant i a més, veurien els teus peus menuts i sabrien els teus orígens... Sembla que la sabata va anar a parar a les escales de l'estança del faraó i que mentre tu l'estaves buscant, ell et sorprèn. Es queda astorat davant de la teva desvergonya, però en lloc de castigar-te et salva, perquè queda seduït pel teu físic exòtic tan diferent de les noies d'Egipte.

El faraó va ser el teu amant oficial, encara que en vas tenir molts d'altres, tots captivats, és clar, per la teva estranya bellesa. La

majoria eren molt poderosos i entre tots, et van construir una piràmide on poguessis reposar tota l'eternitat.

El que no sabia dir és si va ser la de Micerinos o la de Gizeh, perquè no s'ha pogut demostrar mai que fossis la Reina Nitokris, malgrat que a tu et sentis com la primera dona reconeguda com a faraó!

Tampoc no hi ha evidències de cap príncep blau, ni sabates impossibles de vidre (haurien vist els teus peus deformats de xina!) ni complexos edípics, ni cap símbol sexual en la introducció de la sabata al peu (tot i les múltiples teories dels psicoanalistes). Mai no vas ventar el foc, Ventafocs, això era una tasca venerable reservada a les deesses, i tu, ni eres una divinitat, ni les mòmies de les piràmides es fan cendres.

La música i les imatges s'aturen.

Silenci.

Svetlana trontolla. No pot mantenir-se en peu.

Anne Laure la seu en una cadira de rodes.

Li treu les sabates.

Queden al descobert els seus peus embenats, deformes i amb taques de sang (com els peus de les dones a l'antiga Xina).

Anne Laure li dona beure un glop de beuratge, perquè recuperi part de les seves forces, i la trasllada amb la cadira a l'extrem oposat de l'escenari.

ESCENA 7

El monòleg de Svetlana descobreix la veritable història dels orígens de Petra.

Aquesta, situada davant del mirall, gira lentament sobre el seu eix, mentre es projecten imatges que estampen el seu cos.

L'impacte de les paraules de Svetlana, es mostrarà de forma física en Petra, com si, amb cada revelació, el seu ésser es desdibuixés i a poc a poc anirà perdent la vista, fins a quedar-se cega.

Svetlana.- Devia ser molt difícil per a una noia tan sensible com tu, acceptar que aquells petits personatges, a qui els GRIMM van anomenar nans, en realitat fossin nens esclaus que el teu pare explotava en les seves mines de coure. Les males condicions en què treballaven van causar que molts morissin a una edat primerenca. Als que van aconseguir sobreviure els hi va afectar el seu creixement i tenien els membres deformats per la desnutrició i el dur treball físic.

Però no va ser aquesta la raó per la qual vas fugir de casa o... va resultar, que et van fer fora?

Anem a suposar que ens creiem la versió que ens parla de la madrastra autoritària i tan presumida, que es passava el dia mirant-se al mirall. No podia suportar que fossis més bonica que ella ni tinguessis tantes virtuts, que tothom t'estimés tant. Tenies setze anys quan se't va treure del davant i et va enviar a viure Brussel·les. Però no va preveure que allà, en els sobtosos balls als quals et convidaven, trobaries l'amor. Sí, et vas enamorar perdudament del que més tard seria Felip II d'Espanya. Que imprudent! La teva envejosa madrastra, no t'havia fet fora perquè trobessis la felicitat, ans al contrari, i per tant, es va negar a la vostra relació. De fet no hauria calgut perquè, pel rei d'Espanya, aquella era una relació políticament inconvenient.

Però com n'és d'obstinat l'amor adolescent!

Ara em ve al cap aquella grotesca versió del conte, que explica que el príncep era el teu germà, i que portava el teu cos sense vida per tot arreu on anava, a causa del gran amor que sentia per tu.

El servent encarregat del taüt de cristall, fart de portar-lo amunt i avall, decideix obrir la caixa i ventar-li una bufetada a la Blancaneus. En fer-ho, un tall de poma cau de la seva boca i ella, torna a la vida. Tot i que el criat se sent justificat de pegar a una morta perquè només és una dona, fins i tot els teus amics innombrables, el GRIMM, es van adonar que aquest detall, era millor obviar-lo en la següent edició!

Els hi hauries de reconèixer el gest.

Però m'estic allunyat dels fets fidedignes que tant defenses...

Aquella dona que admiraves amb desmesura, per la que senties una atracció indescriptible, malaltissa dirien avui, no va tenir cap escrúpol en conspirar amb el pare del teu príncep estimat, ni en impedir que els seus agents, planegessin assassinar-te.

Però el favor més gran que et van fer els innombrables GRIMM, va ser sens dubte l'invent de la madrastra perquè, en la societat de l'època, era inacceptable que fos la teva pròpia mare, qui et volia matar.

La música i les imatges s'aturen.

Silenci.

Petra avança a les palpentos fins a la taula.

Ensopega amb la cadira. Renega.

Finalment s'asseu.

Anne Laure li dona el beuratge.

Petra beu.

ESCENA 8

Les tres professores assegudes al voltant de la taula.

Svetlana a la cadira de rodes.

Petra porta unes ulleres fosques.

Veus en off de fragments de contes en diferents llengües, s'escolten com un eco llunyà.

Anne Laure.- Per què encara sento les seves veus? Per què, continuen parlant?

Svetlana.- Les nostres ja no hi són. Les teves, aviat callaran...

Anne Laure.- Voldria poder dir que prefereixo no tornar dins del conte, però hi he trobat tanta insensibilitat fora... No sé com fer-ho per acabar amb aquesta part que viu en mi des de sempre, i que només allà, puc retrobar.

Svetlana.- Per què no s'omple el got i ens acompanya, Madame?

Anne Laure.- En un primer moment m'he preguntat per què m'heu deixat l'última en parlar. Però ara ja veig per on va la vostra estratègia. Segur que heu fet un treball excel·lent seguint el meu rastre i esteu molt ben informades. Per exemple, sobre els detalls de la malaltia que patia el meu marit, i que després van heretar els nostres fills. Hi-per-tri-co-sis. Hi-per-tri-co-sis. Em va costar molt aprendre aquesta paraula, tot el meu ésser es negava a dir-la. Però el que no sabeu, és que el pèl que els hi cobria tota la cara i el cos, era suau, brillava i feia molt bona olor. Ni la vostra ment erudita tampoc no pot arribar a imaginar què se sent, quan ets al llit amb un animal, que es comporta com una persona. Així és com el definien els metges que l'estudiaven. Però no penso satisfer la vostra curiositat morbosa, revelant-vos detalls sobre la nostra intimitat. No heu pogut documentar del tot la meva història, això és el que us passa, oi? I espereu que jo, acabi d'omplir el buit que us falta.

Anne Laure les mira amb certa sorna.

(Alçant el to) No us inquieteu, estaré a l'altura de les vostres expectatives.

Música intrigant i canvi de llums.

Svetlana extreu un petit flascó de la seva butxaca.

Serveix i deixa caure unes gotes dins de cada got.

L'últim brindis.

Silenci.

La respiració de les tres dones s'accelera.

Es miren.

Beuen totes tres a l'hora.

Esperen.

ESCENA 8

Diàlegs entre pauses tenses i riures frenètics.

Anne Laure.- Com serà Miss Svetlana? Tindrem convulsions, sentirem el foc que ens crema per dintre, delirarem...

Svetlana.- Fa molt que delirem, Madame! Ha, ha, ha! No pateixi, no quedarem rígides, no hi he posat *l'Atropa Belladona*.

Petra.- La seva ironia és incombustible.

Svetlana.- Per cert, em podria aclarir un dubte que sempre he tingut? Va ser el verí dels conspiradors o la varicel·la, el que la va deixar mig cega, Frau Petra?

Petra.- Ha, ha, ha! Ha, ha, ha!

Svetlana.- Ah, però també sap riure? Els efectes d'aquest beuratge, són miraculosos!

Petra.- Entre les tres-centes quaranta-cinc variants que existeixen sobre la seva història, m'ha costat centúries trobar el seu autèntic nom: digui'm Miss Txin-Xen, per què va perdre la sabata?

Svetlana.- Ha, ha, ha! He de reconèixer que vostè és molt aguda. Les sabates m'anaven grans perquè no eren meves, me les vaig trobar, per això les perdia quan baixava les escales.

Anne Laure.- Se les va trobar? Ha, ha, ha! El destí no ha estat mai en les nostres mans.

Svetlana.- També tinc una pregunta per vostè Madame, és veritat que els seus fills els van entregar a diferents famílies de la noblesa, com animals de companyia?

Anne Laure.- Malparida... Ha, ha, ha! De vostè diuen que encara es venja dels seus violadors, matant a tots els homes que de nit s'apropen a la seva tomba, atrets per la llegenda de la seva bellesa i els seus dots sexuals.

Petra.- És el que té, que t'enterrin en una piràmide.

Svetlana.- Ha, ha, ha! Aquest sí que serà un final feliç! I no un cony de príncep amb cara de figura de cera, que sembla que no pugui deixar de somriure.

Petra.- Recordi que el conte, per ser-ho, ha d'acabar bé. Ho diu la norma, oi Madame?

Svetlana.- Però ara som en un teatre amiga meva, i el teatre, és tragèdia!

Petra.- Vinga Madame Anne Laure, no es faci pregar més, ens mostrarà per fi, com va acabar amb les seves germanes?

Música.

Anne Laure es situa davant del mirall, gira molt lentament sobre el seu eix.

Petra, empeny la cadira de Svetlana, i se li acosten.

Anne Laure s'atura.

La projecció de la imatge de la seva pròpia cara sobreposada, es transforma en la d'un llop que ensenya les dents.

Un so esgarrifós de grunyit salvatge, envaeix tot el teatre.

FOSC